

Тютюнник С. В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри організації обліку та аудиту
Полтавська державна аграрна академія

Тютюнник І. Ю.

здобувач вищої освіти за ступенем бакалавр
Полтавська державна аграрна академія

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ КОЕФІЦІЄНТА АБСОЛЮТНОЇ ЛІКВІДНОСТІ

Одним із напрямів оцінювання фінансового стану підприємств є аналіз ліквідності та платоспроможності. Під ліквідністю розуміють здатність майна безперешкодно перетворюватися у гроші, а платоспроможність характеризує здатність підприємства до вчасного і повного виконання платіжних зобов'язань.

Однією з основних ознак ліквідності підприємства є перевищення вартості оборотних активів над сумою поточних зобов'язань і забезпечень. Низький рівень ліквідності свідчить про неспроможність підприємства сплатити свої поточні зобов'язання і забезпечення, що може призвести у майбутньому до неплатоспроможності та банкрутства.

З метою більш поглибленого оцінювання ліквідності підприємства за системою відносних показників (коефіцієнтів) та прийняття за їх результатами відповідних управлінських рішень щодо підвищення рівня платоспроможності постає необхідність у визначенні впливу факторів на зміну коефіцієнтів ліквідності.

Пропонуємо методичну схему дослідження впливу факторів на зміну коефіцієнта абсолютної ліквідності за допомогою способу ланцюгових підстановок.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує миттєву платоспроможність і показує, яку частину поточних зобов'язань і забезпечень

підприємство має можливість погасити високоліквідними оборотними активами (грошима і поточними фінансовими інвестиціями). Цей коефіцієнт є найбільш жорстким критерієм оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства [2, с. 147]. Нормативне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності ($\geq 0,2$) означає, що підприємство є грошово платоспроможним, якщо високоліквідні оборотні активи не менш ніж на 20 % покривають поточні зобов'язання і забезпечення [1].

Дослідження впливу факторів на зміну коефіцієнта абсолютної ліквідності рекомендуємо проводити з використання детермінованої факторної змішаної моделі (формула 1):

$$K_{ал} = (ГіЕ + ПФІ) \div ПЗіЗ, \quad (1)$$

де $K_{ал}$ – коефіцієнт абсолютної ліквідності,

ГіЕ – гроші та їх еквіваленти (форма № 1: ряд. 1160, гр. 4),

ПФІ – поточні фінансові інвестиції (форма № 1: ряд. 1165, гр. 4),

ПЗіЗ – поточні зобов'язання і забезпечення (форма № 1: ряд. 1695, гр. 4).

На першому етапі визначають значення коефіцієнта абсолютної ліквідності:

а) базового року:

$$K_{ал0} = (ГіЕ_0 + ПФІ_0) \div ПЗіЗ_0, \quad (2)$$

б) умовне 1:

$$K_{алУМ1} = (ГіЕ_1 + ПФІ_0) \div ПЗіЗ_0, \quad (3)$$

в) умовне 2:

$$K_{алУМ2} = (ГіЕ_1 + ПФІ_1) \div ПЗіЗ_0, \quad (4)$$

г) звітного року:

$$K_{ал1} = (ГіЕ_1 + ПФІ_1) \div ПЗіЗ_1. \quad (5)$$

На другому етапі визначають загальну зміну коефіцієнта абсолютної ліквідності та за рахунок факторів.

Загальна зміна (+,-) коефіцієнта абсолютної ліквідності:

$$\Delta K_{ал} = K_{ал1} - K_{ал0}; \quad (6)$$

у тому числі за рахунок факторів:

1) грошей та їх еквівалентів:

$$\Delta K_{\text{ал ГіЕ}} = K_{\text{алУМ1}} - K_{\text{ал0}}; \quad (7)$$

2) поточних фінансових інвестицій:

$$\Delta K_{\text{ал ПФІ}} = K_{\text{алУМ2}} - K_{\text{алУМ1}}; \quad (8)$$

3) поточних зобов'язань і забезпечень:

$$\Delta K_{\text{ал ПЗіЗ}} = K_{\text{ал1}} - K_{\text{алУМ2}}. \quad (9)$$

На третьому етапі проводиться перевірка розрахунку:

$$\Delta K_{\text{ал}} = \Delta K_{\text{ал ГіЕ}} + \Delta K_{\text{ал ПФІ}} + \Delta K_{\text{ал ПЗіЗ}}. \quad (10)$$

Таким чином, за результатами порівняння фактичних значень коефіцієнта абсолютної ліквідності з нормативним робиться висновок про рівень грошової платоспроможності підприємства (платоспроможність, недостатню платоспроможність чи неплатоспроможність).

Порівнянням фактичних значень коефіцієнта абсолютної ліквідності у динаміці визначають тенденцію зміни (підвищення чи зниження рівня платоспроможності). Дослідивши вплив факторів на зміну коефіцієнта абсолютної ліквідності (за запропонованою методикою), визначають чинники, які здійснили визначальний вплив, і за результатами приймаються відповідні управлінські рішення щодо підвищення рівня грошової платоспроможності підприємства.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства / Затверджено наказом Міністерства економіки України № 14 від 19.01.2006 р. (у редакції наказу Міністерства економіки України № 1361 від 26.10.2010 р.), [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.min.gov.ua>.

2. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 432 с.